

AΛASHAPA

“Alaşara” Abaza-Abhaz Etnik Grubunun Gelişmesine Yardımda Bulunma Uluslararası Birliği'nin Gazetesi

Sayıda:

“Alaşara'nın hibeleri
insanların faydasına – 2 sayfa

Abaza dili kaybolmuyor –
3 sayfa

Edebiyat ve kültür
haberleri – 5 sayfa

Geleceğin üzerlerinde
olduğu gençlik – 6 sayfa

12+

Mussa Ekzekov – Rusya Etnografi Müzesinin Dostu

Dünya Abhaz-Abaza Kongresi Yüksek Meclisi'nin Başkanı, “Alaşara” Uluslararası Derneği'nin Başkanı Mussa Ekzekov Rusya Etnografi müzesinin “Dostlar Grubuna” üye oldu. Dostlar Grubu üyesi “Altın Kartı”nı müzenin Genel Müdürü Vladimir Grusman tören ortamında ona verdi.

“Rusya Devlet Etnografi Müzesi'nin dostu olmak benim için büyük onurdur. Rusya'da 193 halk yaşamaktadır ve herbirinin kültür ve gelenekleri hakkında bilgileri koruma çok zor bir görevdir. Fakat birlikte, haberleşerek yapılıncaya, her şeyin üstesinden gelinbilir” dedi Mussa Habaleviç Ekzekov.

İşadami, hayrsever, Dünya Abhaz-Abaza Kongresi Yüksek Meclisi'nin

Başkanı Mussa Ekzekov ile Etnografi Müzesi arasında işbirliği 2018 yılı kasım-aralık aylarında müzede Abaza

halkının gündelik eşya ve el sanatları sergisinin organizasyonu ile başlar. O zaman müze eşyalarını Sankt-

Petersburg'a Elburgan köyü bölgesel müzenin müdürü Muhamet Tukov bizzat kendisi getirmişti

“Alaşara” Derneği 2019 yılı Planı Onaylandı

“Alaşara” Uluslararası Birliği'nin Başkanı Mussa Ekzekov kuruluşun Çerkessk şehri özelleştirilmiş şubasının 2019 yılı programını imzaladı. Onda yedi esas dalda çeşitli faaliyetler ve bilgisel ile hukuki destek öngörüldü.

“Alaşara'nın” Kadrosu” son beş yıl içerisinde aktif olarak Abaza Halkının dili, kültürü ve geleneklerini korumaya yönelik proje ve faaliyetleri aktif olarak gerçekleştiriyor. Her sene programa yeni fikirler ekleniyor, Abhaz-Abaza halkının varolan meselelerinin çözümü ile ilgili yeni yaklaşımlar üretiliyor; kadronun çalışmasının etkinliği yükseliyor, “Alaşara'nın” devlet yönetiminin bölgesel ve federal organları ile başarılı işbirliği gelişiyor ve genişliyor ve de Abaza halkının güzelliğini hem Rusya, hem de ülke sınırlarının çok ötesinde daha fazla insan öğreniyor” diyor Mussa Ekzekov.

Kuruluşun öncelikli amaçları olarak Abaza halkının dili, kültürü ve geleneklerinin koruma ve geliştirme kalmaya devam ediyor. Abaza dili ve edebiyatının genç öğretmenlerine yardım olarak yayın, ses ve video ürünlerinin yapımı, Abaza dilbilimi alanında genç uzmanlara destek, Abaza konusunda ortak okul, lise, lisans öğrencileri ve öğretmenler arasında çeşitli yarışmaların düzenlenmesi konularında çalışmalarına devam edilecektir. Öncesinden olduğu gibi “Alaşara” Çerkessk ofisi bünyesinde Abaza dili kursları işlevsel olacaktır. Çizgi filmlerin Abazacaya çevrilmesi, “Üç Erkek Kardeş” adlı ilk sanatsal Abaza filmi üzerinde çalışmaların

sonlandırılması, Abaza Edebiyatı ve şifahi halk sanatının en güzel eserlerinin yeniden yayınlamaya devam etme, yeni kitapların yayınlanması planlanmaktadır. Kültür alanında projelerin desteklenmesi amaçlı hibe desteği yarışması düzenlenecektir. Tabii ki, 23 temmuzda artık geleneksel haline gediği üzere Abaza Halkı Kültür Günü'ne “Alaşara” herkesi beklemektedir. Onun inisiyatifinde Abaza köylerinde halk meclisleri oluşturulmuş, Aksakallar ve Kadın meclislerinin çalışmaları çok daha etkin hale gelmiştir. Şu an öncelikli konulardan Abaza Halkı Milli Fonu'nun çalışmasının genişletilmesidir. 2018 yılında etkinliğini gösteren sivil inisiyatiflerin desteklenmesi alanında yarışma 2019 yılında da düzenlenecektir.

“Alaşara” Derneği, spor ve sağlıklı hayat tarzının popüler hale getirilmesini önemli dallardan biri olarak görüyor. Bu da onlarca Abaza ve Abhaz sporcunun desteklemesi ve de Karaçay-Çerkesya toprakları dahilinde spor ve kültür-sağlık nesnelerin inşaatında kendini gösteriyor. “Alaşara” tüm Abaza yerleşim birimlerinde 2-3 spor alanını inşaat etti ve 2019 yılında onların temelinde müsabaka, yarışma ve GTO sistemi üzerine hayır çalışmalarını yürütülmesi planlanıyor. 2019 yılı en önemli spor olayları Abhazya Cumhuriyeti'nde M.H. Ekzekov adlı serbest güreş turnuvası, ve geleneksel olarak artık herkesin sevdiği Abaza halkını birleştiren – “Abaza Halkı Oyunları” olacaktır.

“Alaşara” yönetimi toplumun sağlığına özel önemi veriyor olup, sağlık hizmetlerinin iyileştirilmesi

ve sağlıklı hayat sürmenin popüler hale gelmesine vesile olmaktadır. “Alaşara'nın” Sağlık Bölümü'nün çalışması buna yöneliktir. Avrupa ve Asya Onkologlarının Fonu ile ortaklaşa gerçekleştirilecek “Onkoloji hastalıkların erken teşhisi” eylemi bu yönde çok önemli olay olarak görülmektedir. Geçen sene benzeri eylem bireysel olarak Kara-Pago köyünde gerçekleştirilmişti. Şimdi ise tüm Abaza köylerini içermesi düşünülüyor.

“Aile ve Çocuklar” Bölümü Abaza köylerinde Koordineli Kadınlar Meclisi ile ortaklaşa 2019 yılında çok çocuklu aile olumlu imajının popüler hale getirilmesine devam edecek, Devlet Radyo ve Televizyonu'nda “Babalarımız Böyle Öğretmişti” adında televizyon programları organize edecek, ailelerin tarihini bilme ile ilgili “Aile Soy Ağacını” yarışmasını ilan edecek, Krasny Vostok köyünde çocuk-geçmişlik forumunu organize edecek, tüm Abaza köylerinde ekolojik temizlik günlerini düzenleyecek, ayrıca, Çocukları Koruma ve Bilgi Günü'ne adanmış olarak bir kısım faaliyeti düzenleyecektir. “Gençliği Geliştirme” Bölümü bu sene “Babalarımızın Peşinden” adında 7 tarihi geziyi, kültür, gelenek ve öz dili bilme ile ilgili bilgisel oyunları düzenleyecek; gençleri geliştirme ile ilgili bölgesel ve federal programlara katılacak, bireysel gelişmeye yönelik projeleri gerçekleştirecek. Tüm bu projeler gençlerin bilgi dağarcığını genişletme ve ek yetenekleri elde etmeye yöneliktir. “Alaşara” Derneği Enformatik ve Hukuk Bölümleri Abaza nüfusunun bilgi düzeyini yükseltme ve azınlık köksel Abaza

halkının haklarını korumaya devam edecek.

“Alaşara” Derneği'nin aktif çalışmaları güzel düzenlenen planlama ve hesap sistemi üzerine bina edilmiştir. 2019 yılı programının sonuç belgesi üzerinde çalışma “Alaşara” Çerkessk ofisinin tüm bölümlerin kendi içerisinde sürdürülüyordu, daha sonra özel programlar sonuç belgesinde toplandı, programın onaylanma aşamasına ise Mussa Habaleviç'in Apparatu hazırladı” diye açıkladı “Alaşara” Derneği özelleştirilmiş şubasının yöneticisi Murat Mukov.

Şimdi artık 2019 yılı programının sonuç belgesini “Alaşara” Derneği başkanı Mussa Ekzekov'un karşısında savunmak gerekiyordu.

“Programın her bir şıkkı ve gerçekleştirilme süresi detayları olarak tartışılıyordu. Onaylanan program Abaza toplumu hayatının her bir dalını kapsıyor olup, her bir “Alaşara” çalışanı için yol haritası hükmündedir. Gerçekleştirilmesine artık başlanılmış bulunmaktadır.” diye, “Alaşara” Derneği Başkanı'nın Apparatu'nun yöneticisi Kan Taniya belirtti. “Alaşara” Derneği kendi paraları sayesinde Abaza halkının sistematik olarak gelişmesi için gerekli projeleri hayata geçiriyor. Son beş sene içerisinde elde edilen tecrübe gösterdi ki, “Alaşara” çalışma formatı diğer halklar tarafından, farklı ülkelerde dahil, uygulanabilir.

“Alaşara'nın gerçekleştirdiği programlar zaman içerisinde çok halklı Rusya'nın her bir halkının gelişmesi için çözmesi gereken çeşitli yönlerdeki farklı seviye zorluğu olan meselelerin çözümü ile ilgili genel modeli şekillendirdiler” diye belirtti “Alaşara” Derneği Başkanı Mussa Ekzekov.

Kısa Kısa

“Alaşara” Derneği'nde Yeni Yapı

“Alaşara” Uluslararası Birliği'nin her sene Abaza-Abhaz toplumunun her sene yeni hayat alanlarının kapsayarak, genişlemeye devam ediyor. Toplumsal kuruluşun amaç ve hedeflerinin daha etkin olarak yerine getirilmesi için “Alaşara” Derneği başkanı M.H. Ekzekov'un emriyle yeni yapısal altyapısı oluşturuldu – Başkanın Apparatu. Başkan olarak Kan Taniya atandı. Kan Taniya Dünya Abhaz-Abaza Kongresi Yüksek Meclisi'nde benzeri yapının başkanlığını da yürütüyor.

Kan Taniya “Alaşara” Derneği Çerkessk ofisi çalışanlarına martın başında Karaçay-Çerkesya'ya haftalık ziyareti sırasında yeni sıfatı ile tanıtılmış olup, o sırada toplumsal kuruluşun tüm yönlerdeki planları da keskinleştirildi.

Rauf Klıçev'in Anısına

U.D. Aliyev adlı Karaçay-Çerkes Devlet Üniversitesi bünyesinde 11 nisan 2019 yılında Pf. Dr. R. N. Klıçev'in anısına Rusya geneli uluslararası katılımı ile ilmi-pratik konferans düzenlenecektir. Ünlü dilbilimci ve Kafkasya uzmanı bu sene 85 yılını dolduracaktı. Konferansı Karaçay-Çerkesya Devlet Üniversitesi, “Alaşara” Özerk Ticari Amaçlı Gütmeyen kuruluşu, KÇC Eğitim ve İlim Bakanlığı, Karaçay-Çerkesya Eğitim Çalışanlarının Seviyelerini Yükseltme Enstitüsü, “Abaza” toplumsal kuruluşu düzenleyecektir. İlim forumunun programı filoloji konularında raporların dışında, Rauf Nuhoviç'in Abhaz-Abaza dilbilimciliğine katkıları konusunda konuşmaların yapılması ve de ilim insanının hayatı ve çalışmaları hakkında hatıraların anlatılması öngörüyor.

Hibeler Amaca Yönelik Olarak Kullanılmıştır

“Alaşara” Derneği 2018 yılı Abaza halkını koruma ve gelişme alanında sivil inisiyatifleri destekleme hibe yarışmasının kazananlarından nöroloji doktoru, Çerkess Devlet Hastanesi Nöroloji Bölümü Başkanı, KÇC emektar doktoru Ruslan Zamah-Şeriyevîç Karmov’un “Vücudun Vegetatif-Rezonans Cihazı ile Teşhisi” adlı projesi olmuştur. Projenin amacı – nüfusun sağlığının vücut hastalıklarının erken teşhisi yoluyla korunmasıdır. Vegeto-Rezonans testi insanın normal hayat sürecindeki sapmaları erkenden belirleme imkânını veriyor: dış toksik etki (jeopatogen, kimyasal, radyasyon, elektromanyetik güç alanları vs.); sıkça çeşitli aksamaların nedenleri olan psikik-duygusal kuşatmalar; iç zehirlenmeleri (virus, mantarcık, bakteri, asalak ve diğer patojen floranın taşıyıcısı olma). Ayrıca, söz konusu metod sayesinde tehlikeli ve tehlikesiz tümörleri belirlemekle kalmayıp, onların oluşmasına yatkınlığı da öğrenilebilir; gizli alerjik etkileri belirleyip, alerji nedenlerini kesin olarak ortaya çıkarmak mümkün olacaktır; vücutta mikroelement ve vitaminlerin eksikliklerini belirlemek; etkin ve rahatça dayanılabilir ilacı seçmek; herhangi birey için uygun yiyecek maddeleri seçmek; kendi biyolojik yaş indeksini, kusursuz bünye ilgili biyolojik indeksini, uyumsal rezervleri öğrenmek mümkündür.

Eğer insana durumu endişe veriyor ve klinik-laboratuvar analizi normdan sapmaları gösteriyorsa, VPT’yi geçerek, vücudunda hangi sorunun olduğunu, hangi organın hastalandığını ve ne tür iyileştirme yönteminin uygulanması gerektiği

hakkında bilgiyi elde edebilecektir. Abaza yerleşim birimleri sakinlerinde daha sık görülen hastalıklardan hareketle teşhis etmek için köylerde listeler oluşturulmuştu. Doktor özel teçhizat ile muayeneyi gerçekleştiriyordu. Herbir hasta için hasta kartı hazırlanarak, muayenin tüm verileri eklenmiş ve bireysel tedavi planı yazılmıştı.

Proje sayesinde Abaza yerleşim birimlerinden yaklaşık 120 kişi muayeneden geçti. Şu aşamada doktordan tedavi planını alan herkes tedavi kurunu görüyor ve olumlu sonuçlar da artık mevcuttur.

Hibeyi kazananlardan bir de Kazma’nın Kadınlar Meclisi başkanı Asya Urçukova idi. Gruşnakiy yerleşim birimi köylerinde seracılığın geliştirilmesi için ona 135000 ruble ayrılmıştı. Söz konusu para ile 4X12 metrekare 5 serayı satın aldı. Asya Patişevna seralardan bir tanesini kendi bahçesine yerleştirdi, iki tanesini Kadın kollarında birlikte çalıştığı Fosya Naymanova ve Fatima Aciyeva aldılar, son ikisini de – Kazma Toplumsal Meclisi üyeleri Zamrat ve Murat Aciyevler. Bunların hepsi sebzelerin kapalı alanda yetiştirme ile ilgili belli derece teorik bilgiye sahip olup, bildiklerini pratikte kullanmayı düşünüyorlar. Başarı durumunda diğer köylülere de seracılığı öğretebilir, böylece yerel nüfus için yeni ekme kapısı açılmış olacaktır. Başarı ise, görülene göre gelecek gibi duruyor. Kazma seracıları artık soğan, turp, maydanoz, dereotundan ilk mahsulü elde etmişler.

Etkinliğin dururumunda çalışma tecrübelerini komşu köylere de

genişletmek için seraların sahipleri seralarının ciddi hesabını ve ayrıntılı istatistiğini yürütecektir.

Tüm köylerde olduğu gibi Staro-Kuvinsk çocukları da sporu seviyor, özellikle de bireysel spor çeşitlerini. Yalnız sporla uğraşmak için uygun ortamları mevcut değildir.

Geçen sene Çerkess lastik ürünleri fabrikasının başına geçen, söz konusu köy çıkışlı olan Karabek Tlyabiçev genç hemşehrilerine hediye yapmak istedi. Eski boks-klubünün atıl binasını tamirine koyuldu. Tamir işlerin fiyatı bir buçuk milyon ruble olarak değerlendiriliyor. Karabek Viktoroviç şahsi serveti ile çatı ve pencereleri değiştirdi. Şu an burada ikmal işleri yapılıyor. Ayrıca o, Abaza halkının koruma ve geliştirme için sivil inisiyatiflerini destekleme hibesi için “Alaşara” Derneği’ne başvurmuş ve salonun ısıtma sistemi için 200 bin rubleyi almıştır. Paralar uygun yere harcanmış olup, artık ısıtma sistemi hazır hale gelmiş bulunuyor.

Tadil işlemlerini ilkbaharda tamamlayı hesaplıyorlar. Böylece, Staro-Kuvinsk boks okulunu yeniden canlandırılmasına fazla kalmamış.

“Amara” kukla tiyatrosu “Zagedan Nehri” temsilin gösterimi için Abazakt ve Krasny Vostok’a çıkışları yaptı. Her iki köyün çocukları Zurab Kopsergenov ve sanat grubunun çok ilginç sahnelmesini izlediler. Tiyatronun gidiş-gelişleri “Alaşara” Derneği’nin hibesi sayesinde gerçekleşti.

Böylece, “Alaşara” Uluslararası Birliği’nin 2018 yılında sivil inisiyatiflerin desteklenmesi için ayırdığı 9 hibeden 6’sı tamamen kullanılmış bulunuyor.

2019 yılı için Hibe Yarışması İlan Edildi

“Alaşara” Abaza-Abaz Halkı’nın Gelişmesine Katkıda Bulunma” Özerk Kar Amacı Gütmeyen Kuruluş’u (metnin bundan ilerisinde – “Alaşara” Derneği) ve “Alaşara” Abaz-Abaza” Entik Grubu’nun Kültür ve Sosyo-Ekonomik Gelişmesine Katkıda Bulunma Fonu (metnin bundan ilerisinde – “Alaşara” Fonu) 2019 yılında Abaza halkının korunması ve gelişmesi alanında sivil inisiyatifleri destekleme amaçlı yarışmayı düzenlediğini ilan ediyor.

Yarışmanın Düzenleyeni – yarışmayı düzenleme, gelen dilekçeleri bağımsızca denetleme, ayrıca, mali yardımın yapılmaya hazırlık sözleşmelerini imzalayacak kurum “Alaşara” Derneği’nin Çerkess ş. Özelleştirilmiş Şubesi’dir.

Yarışmaya kar amacı gütmeyen kuruluşlar, gerçek kişiler ve çalışmalarını Abaza halkını koruma ve geliştirmeye yönelik ve de Karaçay-Çerkesya köylerinin gelişmesini destekleme alanında yürüten gayri resmi kuruluşları katılabilir.

Yarışmaya sıradaki alanlarda faaliyetleri gerçekleştirmeyi düşünen projeler sunulabilir: “Abaza halkının dilini koruma ve geliştirme”, “Abaza

halkının kültür ve geleneksel değerleri”, “Aile ve çocuklar”, “Tıp ve sağlık”, “Fizik kültürü ve spor”, “Gençlik”.

2019 yarışmasında Abaza halkının geleneksel ahlaki-etik davranış normlarını (Abaza Kodeksi) korumaya yönelik sorunların çözümlerini teklif edildiği ve söz konusu normları güncel pratiğe yansıtan projelere özellikle dikkat edilecektir.

Uzmanların dikkati bir de geleneksel halk zanaatlarını koruma, Abaza nüfusunun iş sahibi kılma, köy işlerini yürütmeye modern ileri yöntemleri kullanmaya yönelik olacaktır.

Yarışmanın en önemli prensipleri – katılıma olabildiğince fazla başvuruların olması, projeleri ortak çalışma prensiplerine göre üretme ve gerçekleştirilmesi, Abaza halkının güncel sosyal meselelerinin çözümü ile ilgili çeşitli etkin yöntemleri ortaya çıkarılması olarak kalacaktır.

Yarışmaya sunulan projelerin hayata geçirilmeye başlanması 15 Mayıs 2019 y. daha erken olmamalıdır.

Yarışmaya sunulan projelerin sonlanması 31 Mayıs 2020 y. daha geç olmamalıdır.

Projelere mali destek

miktarı yarışmanın şartları ile sınırlanılmıyor, fakat gereklilik ve yeterlilik kriterlerine uymalıdır, istenen miktarlar ise temellendirilmelidir.

Kuruculara borçları bulunan kar amacı gütmeyen kuruluş ve gerçek kişiler yarışmanın katılımcıları olamayacaktır.

Yarışmanın şartları ve gerçekleştirilme sırası, ayrıca, yarışmaya katılmaya verilecek dilekçenin talepleri yarışma Hükümü ile belirleniyor olup, Kurucular tarafından onaylanarak <http://alashara.org> sitesine yerleştirilmiştir.

Yarışmaya katılmak için katılımcı Hükme uygun olarak hazırlanan dilekçeyi Yarışma Yönetimine sunmalıdır. Dilekçe digital belgeler formatında info-gm@alashara.org e-posta adresine gönderilmelidir.

Dilekçeler 4 Nisan 2019 y. 18:00 (Moskova saati ile) kadar kabul ediliyor.

Belirlenen süreden daha geç olarak ulaşan bilgi ve belgeler kabul edilmeyecek ve bakılmayacak, yarışmanın Yöneticisi tarafından kuruluştan istenen bilgi ve belgeler bundan istisnadır.

Yarışmanın sonuçları 25 Nisan 2019 y. daha geç olmayarak açıklanacaktır.

Gelişmeye Kılavızlık

31 Ocakta “Poliglot” kolejinde “Alaşara” Uluslararası Birliği’nin organize ettiği “Çok Halklı Rusya: Abazalar. Köklü Azınlık Halkların Dil, Kültür ve Geleneklerini Koruma” adlı yuvarlak masa toplantısı yapıldı. Rusya köklü azınlık halkların dillerini koruma ile ilgili meselelerin tartışılmasına KÇC Halk Meclisi İlim, Eğitim, Kültür, Spor, Gençlik Meseleleri ve Turizm Komitesi Başkanı İsmel Bicev, KÇC Eğitim Bakanlığı Başkan Yardımcısı Fatima Bekijeva, KÇC Halklar, Çoklu İletişim ve Basın-Yayın Bakanlığı’nın Medya ile İlişkilerin Yöneticisi Artur Korkmazov, Karaçay-Çerkes Devlet Üniversitesi İlim Çalışma Rektör Yardımcısı Sergey Pazov, “Poliglot” Koleji kurucusu ve müdürün danışmanı Marcan Dagujyeva ve diğer uzman, ilim insanları, toplumsal çalışanlar katıldı.

Fakat yuvarlak masanın en önemli konuşmacıları Karaçay-Çerkesya’ya özellikle ona katılmak için gelen Sankt-Petersburg ve Moskova’dan misafirlerdi: Rusya İlimler Akademisi Akademisyeni, Dilbilimi Araştırmaları İlimi Yöneticisi Nikolay Nikolayevîç Kazanskiy, “Rusya İlim Hamisi” Almanakı’nın Baş Editörü Arkadiy Yakovlevîç Sosnov ve Rusya İlimler Akademisi (RAN) Yüksek İlim Çalışanı, Rusya Coğrafya Toplumu’nun Üyesi Nadejda Mihaylovna Yemelyanova.

“Herbir dil Rusya’nın milli servetidir” diyerek, sunumuna bu şekilde başladı akademisyen Kazanskiy. Abaza dili alanında devlet ve toplumsal kuruluşların ortaklaşa yaptıkları Nikolay Nikolayevîç’i etkilemiştir. “Burada gelişmeyi

kılavuzluk edindikleri gördüm” diye, belirttikten sonra yapılan çalışmanın güçlendirilmesi için birkaç somut teklifi dile getirdi. Özel olarak da Abaza dilbilimciliği için ilmi kadroların hazırlanması yardım teklifinde bulundu. Yuvarlak masanın hemen peşinden Nikolay Kazanskiy Dilbilim Araştırmaları Enstitüsü’nde okuyacak birkaç potansiyel aday ile sohbet etti ve aralarından artık bu sene çalışmaların başlatılabileceği birkaç kişiyi seçti.

Gerçekleşiyor olan tartışmayı değerlendirirken, Arkadiy Sosnov şöyle söyledi: “Nikolay Nikolayevîç ile burada oturmamız küçük bir mucizedir. Dilin nasıl korunması gerektiği hakkında Abazalar Rusya’nın tüm halklarına örnek olarak gösterilebilirler”. Arkadiy Yakovlevîç “Alaşara” Derneği Başkanı Mussa Ekzekov ile tanışmalarını ve yazın misafir olduğu Abaza Kültür-Spor Festivali hakkında izlenimlerini hayretler içinde anlattı. Gerçek milli bayramı ve Abazaların kültürlerini nasıl korumaya çalıştıklarını anlattığı dergisinin sayısını orada bulunan herkese hediye etti.

Yuvarlak masa toplantısı katılımcı ve misafirleri için bir tane daha hediye M.H. Ekzekov’un “Rusya’nın Kuzey Kafkasya Köklü Azınlık Halkların Haklarının Politikası” adlı kitabı oldu. Onu Nadejda Yemelyanova anlattı. “Kitabın 7 kısmı olup, herbirinin 6-7 bölümü oluşmakta ve Kuzey Kafkasya’nın tarihi ile köklü azınlık halkların haklarını koruma uluslararası pratiği yansıtıyor” diye, belirtti o. Yuvarlak masanın sonunda çalışma grubu sonuç belgesine eklemek için seslendirilen tavsiyeleri özgüledi.

Yüksek öğretim öğrencileri ile yüksek lisans öğrencilerin Dilbilimi Araştırma Enstitüsü’nde eğitim görme imkânı ilgilerini çekti.

“Abazalar Dilleri ve Tarihlerine karşı Sevgi ile Yaklaşıyor”

Sankt-Petersburg'dan misafirin Karaçay-Çerkesya'da bulunma programı önceden saatine kadar yazılmıştı. 30 Ocak geliş gününe artık “Alaşara” Çerkessk ofisinin çalışanları Elburgan'a Etnografik Müze'yi gezdirmek üzere seyahati düzenlemişlerdi. Müzenin bulunduğu genel eğitim okulunda öncelikle yerel kadın aktif grup tarafından hazırlanan Abaza mutfağı yemeklerini tatması için Nikolay Nikolayeviç'i davet ettiler. Ayrıca, masada Kazanskiy ile birlikte Piter'den (Sankt-Petersburg) gelen “Rusya İlim Hamisi” almanakının baş editörü Arkadiy Sosnov, Moskova'dan doğu bilimcisi ilim insanı, RAN Rusya Tarihi Enstitüsü Yüksek Çalışanı Nadejda Yemelyanova, müzenin kurucusu ve yöneticisi Muhamed Tukov, okulun müdürü Fatima Şayeva, Karaçay-Çerkes Devlet Üniversitesi Rektör Yardımcısı Sergey Pazov, “Alaşara” Derneği Çerkessk Özelleştirilmiş Şubesi yöneticisi Murat Mukov oturuyordu ve sohbet sadece Abaza yemeklerinin faziletleri hakkında değildi.

Akademisyen Abaza dilinin özellikleri ve günümüzdeki durumu hakkında yeteri kadar geniş bilgiyi elde etmişti ve bu konu da ona mesleki ilgi yönünden çok daha yakındı.

Daha sonra Abazaların maddi kültürü ile tanışma gerçekleşti ve Muhamed Tukov'un müze eşyaları buna görsel örnekti. Nikolay Kazanskiy birçoğunun artık kullanımdan kalktığı çeşitli ev içi eşyaları büyük bir ilgiyle inceliyordu. Bin yıllar öncesine ait oldukları düşünülen eski devirlere ait yazılı tunç testiler ilim adamına göre ilmi ilgiyi de çekebilirler.

Misafire, Mussa Ekzekov'un maddi yardımı sayesinde müze için yakın zamanda ayrı binanın inşa edileceğini bilgisini vererek düşünülen inşaatın yerini gösterdiler.

Hükümet hibeleri ve “Alaşara” Derneği'nin de yardımı ile İnjiç-Çukun'da inşaa edilmekte olan dinlenme parkı hakkında sivil aktiflik, devlet ve iş dünyasının ilginç işbirliği olarak niteledi akademisyen Kazanskiy.

İlk gün Psij'in Kültür Merkezi'nde “Amara” Kukla Tiyatrosu'nda “Zagedan Nehri” adlı temsili izlemeyle sona erdi.

Gördüklerinin tümünden sonra Nikolay Nikolayeviç şöyle bir sonuca vardı: Abazalar dil ve kültürlerine karşı sevgi ile yaklaşıyor.

Akademisyen N.N. Kazan:

«Abaza dili kaybolmuyor»

Ocağın sonunda Karaçay-Çerkesya'yı Rusya İlimler Akademisi'nin (RAN) akademisyeni, RAN'ın Dil Araştırmaları Enstitüsü ilmi yöneticisi Nikolay Nikolayeviç Kazanskiy ziyaret etmişti. O, “Alaşara” Uluslararası Birliğin daveti üzerine, özellikle “Çok Halklı Rusya: Abazalar. Köklü Azınlık Halkların Dil, Kültür ve Geleneklerini Korumak için Temel Modelin Oluşturulması” yuvarlak masa toplantısına katılmak üzere geldi.”

“Dil Halkı Birleştiren Esastır”

Yuvarlak masa toplantısında Nikolay Kazanskiy geziden etkilendiklerini anlatma ile konuşmasına başladı:

- Dün gördüklerim gösteriyor ki burada sadece dili pasif olarak korumakla kalmayıp, gelişmesini kulavuzluk edinmiş durumdadır.

O, yuvarlak masanın hedeflerinden bahsederken şunları belirtti: “Bugün global bir şeyi çözmeye çabasında olmamalıyız. Devletin genel dil politikasını üretmeye çalışmak anlamsızdır. Doğru yönde birkaç kesin adımı belirlemek doğru olacaktır.”

İlim insanı Rusya azınlık halklarının dilleri, onların yürürlüğü, gerekliliği, öğrenilmesi ile ilgili durumu kısaca özetledi. O, Sankt-Petersburg'da birtek Kafkasya araştırmacısının dahi kalmadığını üzüntüyle bildirdi. Halbuki XX asrın 50'nci yıllarında orada Kafkasya uzmanlarından güçlü bir ilim adamı grubu oluşmuştu. Ve ne zaman ki 1974 yılında genç Nikolay Kazanskiy yüksek lisansı kazandı, Aşuy yazı dilini hazırlayan olan Georgiy Federoviç Turçanın ile birlikte birkaç yıl çalışma ona nasip olmuştu.

Akademisyen Kazanskiy Kafkasya araştırmalarını Kuzey

başkente geri döndürülmesi gerektiğini düşünüyor. Eskide yürürlükte olan genç ilim insanlarını Moskova'da RAN Dilbilimi Enstitüsü ve de Sankt-Petersburg'da RAN Dil İncelemeleri Enstitüsü gibi büyük özel ilim merkezlerine staj yapmaya gönderme pratiğine geri dönülmesini tekif ediyor o. “Alaşara” Uluslararası Birliği'nin Başkanı Mussa Ekzekov'un söz konusu fikri desteklemeye hazır olması ile yüreklenen Nikolay Kazanskiy, temsilcisi olduğu entstitüde 3-6 aylık staj yapmak üzere insanların seçimine fazla uzatmadan geçilmesini rica etti. İşte bunlar Rusya halklarının dillerini korumak için atılması gereken gerçek adımlar olacaktır. “Dil halkı birleştiren esas şeydir” diyor akademisyen ve herkesi dillerin korunmasına yardımcı olmaya çağırıyor. Herhangi bir dilin yok olması Rusya için milli bir kayıp olduğunu düşünüyor ilim insanı. “Herbir dil bulunduğumuz gerçeğin farklı bir şekilde anlaşılmasıdır. Çocukları gerçeği kendi özel şekilleriyle düşünmesine engel olmayın” – diye tüm halkların temsilcilerine hitap ediyor o.

Doğru Yönde İlk Adımlar

Yuvarlak masa toplantısı

sona erdikten sonra Nikolay Nikolayeviç'e aralarında Karaçay-Çerkes Devlet Üniversitesi'nin yüksek lisans ve lisans öğrencilerin ve de söz konusu okulu daha kazanmayı düşünenlerin olduğu bir grup öğrenciyi tanıttılar. RAN Dil İncelemeleri Enstitüsü'nde staj yapmak için olası adaylarla konuşuyormuş gibi akademisyen onlarla bir saate yakın konuştu. Akademisyenin anlattığına göre mülakat sırasında Sankt-Petersburg'a gidebilecek olan gerçek kişiler belirlendi. Ek olarak, onlardan bir tanesi muhtemelen ilkbaharın başında gidecektir.

Genel olarak yuvarlak masa toplantısının sonunda sıradaki teklifler üretildi:

- Abaza dilinin milli gövdesini gramer yönünden ayrıntılı işaretlenmiş metinli ve onların açıklamaları şeklinde hazırlanmasına başlama;

- okul internet sitelerini hazırlayıp, öğrencilerin ana dillerindeki kompozisyonlarını yükleme ve dilin korunması ve geliştirilmesi yönünden her türlü kullanma;

- resimli ve edebiyattan metinleri olan sözlükleri hazırlama;

- öğretmenler için kılavuzları hazırlama;

- çeşitli konularda Abaza dili ve edebiyatının örnek derslerini yazma;

- öğretim metodüğü ile ilgili

notların yayınlanabileceği metod internet sitesini hazırlama ve sonradan bunlar metod kitapların için kaynak olarak kullanılabilir;

- Abaza dili araştırmacı kadroları hazırlamak üzere “Alaşara” Derneği, KÇDU (Karaçay-Çerkes Devlet Üniversitesi) ve RAN Dil Araştırmaları Enstitüsü işbirliğinin formatını oluşturma.

Yuvarlak masa toplantısının katılımcıları “Alaşara” kuruluşunun ana dili koruma yönden tecrübesi tüm azınlık halklar için model olarak kullanılabilir ve onu Halklarla İşler Federal Ajansı'na tavsiye edilebileceği konusunda birleştiler. Onlara göre FADN ortak bilgi portalını oluşturabilir ve orada Rusya'nın azınlık halkları ile ilgili kılavuz ve dersler yüklenebilir.

Arkadiy Sosnov hedeflenen planlarla ilgili “Rusya İlim Hamisi” almanakı her türlü bilgi desteğinde bulunacağını temin etti.

“Gezi Kendini Kurtardı”

Karaçay-Çerkesya'da geçirdiği günlerin sonuçlarını Nikolay Nikolayeviç Kazanskiy “Alaşara” Derneği Çerkessk çalışanları ile sohbetinde ve “Karaçay-Çerkesya” Devlet Televizyon Kanalı ve “Arhız-24” yerel televizyon kanallarına anlattı.

“Bu gezi ile ilgili sizde boşuna geçirilen vakit hissi oluştu mu” yarı esprili sorusunu akademisyen gayet ciddi olarak cevapladı:

- Hayır, bende böyle bir his oluşmadı. Biliyor musunuz ki, sadece Sergey Umaroviç Pazov gibi harika bir insan ile tanışma buraya gelişimi tamamen kurtardı. Çok iyi uzman ve ilmi çalışmayı çok güzel organize eden kişidir kendisi. Bu dediklerimi gerçekleştiren tartışmanın çok verimli olması ve bundan sonraki çalışma ile ilgili kesin teklifleri hesaba katmadan söylüyorum. Belirlenenler arasında hangilerini gerçekleştirebileceğini tam bilemiyorum, fakat çalışmaya yönelik ciddi konsantrasyon görülüyor. Abaza dilbilimciliğine kendilerini adamayı düşünen gençlerle sohbet edebilmem bende özellikle hoşnutluk yarattı. Genel olarak da, burada tüm gördüklerim güzel yönden beni şaşırttı. “Alaşara'nın” yaptıklarının özenmeye değer olduğunu düşünüyorum.

Ayrılırken, Nikolay Nikolayeviç şöyle dedi:

“İlginc dilinizi koruyun. Kendi dilinde konuşma nadir mutluluklardandır”.

KÇC ile KBC Toplumsalçıları İşbirliğini Kuruyorlar

Ocakta Karaçay-Çerkesya'ya Kabartay-Balkarya'dan Dünya Abhaz-Abaza Kongresi ve KBC'de yakın zamanda oluşturulan "Abaza" Özerk Ticari Amacı Gütmeyen Kafkasya Halklarının Kültür ve Tarihini İnceleme Merkezi'ni temsilen Abaza-toplumsalçıları heyeti geldi. Vladimir Pşenokov, Aslan Çegemov ve Zalim Abazov KÇC'de DAAK'ın Bölgesel Meclisi'nin temsilcileri ve "Apsadgıl" Abaza Toplumsal

Kuruluşları Birliği'nin yönetimi ile görüştüler. Toplumsalçıları çalışmalarının çeşitli alanlarında ortak çalışma imkanlarını değerlendirdiler, bir kısım sorunlu noktalara işaret ettiler ve ortaya çıkıyor olan zorlukların çözüm yollarını hakkında düşüncelerini paylaştılar. Buluşmanın sonucunda KBC "Abaza" ANO TSİKİNK ile "Apsadgıl" Birliği arasında ortak çalışma sözleşmesi imzalandı.

KBC DAAK ve "Abaza" Derneği Bölgesel Meclisi Başkanı Vladimir Pşenokov'un söylediğine göre Karaçay-Çerkesya Abaza toplumsal kuruluşlarının tecrübesi genç kuruluşun gelişiminin ilk aşamasında bekleyen hatalardan kaçınmasına yardımcı olacak, "Alaşara" Derneği'nin Abaza dilini öğrenme ilgili tasarıları Kabartay-Balkarya'da benzeri çalışmaların düzenlenmesi için çok değerli yardımdır.

Festivale Hazırlık Sürüyor

"Abaza Dili ve Edebiyatı" Projesi'nin yönetici ve onu gerçekleştirme organizasyon komitesinin başkanı olan U.D. Aliyeva adlı Karaçay-Çerkesya Devlet Üniversitesi Rektör Yardımcısı Sergey Pazov KÇC İlim Bakanı İna Kravçenko ile buluştu. Buluşma esnasında 2019 y. Abaza Dili ve Edebiyatı Festivali'nin Hükümü onaylanmıştı. Söz konusu proje Cumhuriyet'in Başkanı Hibeleri Fonu tarafından 2018 yılında gerçekleştirilen Yarışmanın kazananlarındandı. Proje "Alaşara" Derneği,

U.D. Aliyeva adlı Karaçay-Çerkesya Devlet Üniversitesi ve Karaçay-Çerkesya Eğitim Bakanlığı tarafından ortaklaşa gerçekleştirilecektir. O, 2018-2019 y. hem eğitim gören gençlikle, hem de ilmi ve pedagoji çevreleri ile çalışmaya yönelik bir kısım faaliyetleri öngörüyor. Bunlar Abaza dili ve edebiyatı yarışması, ilmi-pratik konferans, köy okulunda örnek Abaza dili ve edebiyatı derslerinin nasıl geçmesi gerektiği konusunda master-classlar vb. Festival ile ilgili Hüküm alashara.org internet sitesinde yayımlanmıştır.

Abaza Halkı Fonu Bir Yıl İçerisinde 650 bin Rubleyi Toplamıştır

2018 yılı yapılan birçok şeyin arasında bir de Abaza halkının milli fonu olan "Alaşara" Fonu'nun çalışmaya başlaması ile ünlenmiştir.

Abaza köylerinde sosyal ve diğer meselelerin çözümüne kaynak oluşturmaya adanmış olan fon, herbir insana yerleşim birimlerimizin gelişimine katkı sağlama imkanını veriyor. Herbir köyün kendi hesabı olup, "Avtoplatej" (Otomatik Ödeme) sistemi tarafından bir seferlik ya da sürekli olarak yatırımları yapma imkanını veriyor.

Sene içerisinde fona 650 bin ruble yatırılmıştır.

Köylerin üçünde kaynakların toplanması amaçlı olarak gerçekleştiriliyordu, yani meselelerin çözümüne: Malo-Abazinsk'te kabristanı duvarla çevirme ve Psij ile İnjiç-Çukun'da modern spor sahalarının oluşturulması. Tüm bu projeler başarılı bir şekilde yerine getirilmiştir! 2018 yılı diğer köylerde hesaplara yatırımlar herhangi bir amaca bağlı olmaksızın devam etti. Aynı zamanda, bazıların hesaplarında onların kullanılmasında hakkında düşünülebileceği kadar çok kaynak birikmiştir. Ve köylüler toplanan paraların yönlendirilmesi ile ilgili çeşitli düşünceleri artık paylaşmaktadır.

Staro-Kuvinsk ileri gelenleri genel eğitim okulunun sahasını asfaltlama kararını almıştır. Ön hesaplara göre onun için 200 bin rubleye yakın gerekecektir. Onlarda 50 binini "Alaşara" Uluslararası Birliği ayırıyor. Köyün hesabında artık 60 bine yakın para birikmiş bulunuyor. Böylece, geriye 90 bine yakını toplamak kalıyor. Starokuvinlilerin fona yaptıkları yatırım hızına bakarsak, belirlenen hedefin üstesinden geleceklerdir. Dikkat edin: 2018 yılın sonlarına köyün fonunda 30 bin ruble vardı,

şimdi ise artık iki katından daha fazla olmuş durumda. Köy, Abaza milli fonu için "Avtoplatej" sistemine bağlanma konusunda önderlerin arasındadır. Krasny Vostok'un hesabında yaklaşık 80 bin ruble birikmiştir. Köyün ileri gelenleri oluşan kaynakla ilgili ne yapılacağı konusunda uzun süredir karar veremiyordu. İşte geçen hafta nesne belirlendi.

Bu da köy su boru sistemine suyu veren pompa sistemidir. Önceki eskimiş olup, fonksiyonlarını yerine getiremiyor. Vatandaşların toplantısında onu yenileme kararı alındı. Bu da sorunu tamamen çözmeyecek olsa da, Krasny Vostok'a su sağlama durumunu büyük derece düzeltilecektir. Meselenin yaklaşık fiyatı - 365 bin rubledir. 100000 ruble yerli sakinler tarafından artık toplanmış bulunuyor. Eğer Abaza fonunda biriken miktarı ve de "Alaşara" Derneği'nin ayırdığı 50000 rubleyi buna eklersek, geriye

yaklaşık 130000 ruble kalıyor. Pompa istasyonunun yenilenmesi için amaçlı paranın toplanması Krasny Vostok'ta artık ilan edilmiştir.

İnjiççukunlular bir projeyi tamamlayıp, artık ikincisi hakkında düşünmektedir. Uzun süren tartışmaların sonucunda toplumsal faal üyeler köy seçimlerini kabristanı duvarının değiştirilmesi yönünde kullandılar.

Fon üzerinden paraları toplama ve kullanma tecrübesine sahip olan Psijlular da ilk projenin tamamlanmasından sonra 16 bin rubleyi biriktirmiş olup, yeni düşünceleri üretmek İnjiç-Çukun'un örneğini takip edebileceklerdir.

Hesaplarında yaklaşık 20 civarı ve yakınında para biriken Kubina, Novo-Kuvinsk, Apsua, Elburgan artık herhangi bir proje hakkında düşünmeye başlasalar da olurdu.

Abaza halkı milli fonuna para yatırımları hakkında birkaç kelime söyleyelim.

Geçen senenin en aktif "yatırımcısı" Ruslan Sidov oldu ve her üç projenin gerçekleştirilmesi için yaklaşık 100 ruble yatırarak ve de öz İnjiç-Çukun'un hesabına sürekli olarak nakitleri yatırmıştır.

"Avtoplatej" sistemine bağlanarak her ay seçtikleri köylerin hesaplarına paralar yatıranların sayısı sürekli artıyor. Bunu Abaza Bölgesi Yönetiminin ve "Alaşara" Derneği'nin çalışanları, Abaza Köy yerleşim birimleri başkanlarının tümüne yakını yaptı. "Avtoplatej" ödeyenler arasında sayı olarak ilk

sırada Krasny Vostok, ikinci - Staro-Kuvinsk, üçüncü - İnjiç-Çukun'dur.

Köy ve işyerlerini sürekli olarak gezip, sakinleri ve çalışma grupları ile görüşerek Fon hakkında ve bulunduğu konumdan bağımsız olarak köyünün gelişimine katkıda nasıl bulunulabileceğinin ayrıntılı olarak anlatıyor olan "Alaşara" Derneği Çerkessk Ofisi Yöneticisi'nin yardımcısı Murat Gedugov ve kuruluşun diğer çalışanlarının aktif çalışmasını da belirtelim. Ve söz konusu çalışma meyveyi veriyor.

"Alaşara" Fonuna paralar nasıl yatırılır

"Sberbank Online" aracılığıyla bilgisayardan

1. "Sberbank Online" özel odanıza girin;
2. "Para yatırımları ve Ödemeler" bölümünü seçin;
3. Arama satırına "Alaşara" yazın;
4. Liste içerisinden gerekli köyün adını seçin, örneğin, "Alaşara (Kazma)";
5. Ad, Soyad, Baba adınızı yazın ve "Devam" tuşuna basın;
6. Ödemek istediğiniz para miktarını yazarak "Devam" tuşuna basın;
7. Özel bilgilerinizi kontrol ederek ödemeyi teyit edin.

Akıllı telefonda "Sberbank Online" üzerinden:

1. "Sberbank Online" özel odanıza girin;
2. "Para yatırımları ve Ödemeler" bölümünü seçin;
3. "Diğer" bölümünü seçin;
4. Arama satırına "Alaşara" yazın;
5. Liste içerisinden gerekli köyün adını seçin, örneğin, "Alaşara (Kazma)";
6. Ad, Soyad, Baba adınızı yazın ve "Devam" tuşuna basın;
7. Ödemek istediğiniz para miktarını yazarak "Devam" tuşuna basın;
8. Özel bilgilerinizi kontrol ederek ödemeyi teyit edin.

Sberbank'ın bankamatik kartı ile:

1. Bankomatike kartınızı yerleştirin ve pin-kodunuzu yazın;
2. "Para yatırımları ve Ödemeler" bölümünü seçin;
3. Sağ köşede "Hizmet ve Kuruluşların Aranması" bölümünü seçin;
4. Arama satırına "Alaşara" yazın;
5. Liste içerisinden gerekli köyün adını seçin, örneğin, "Alaşara (Kazma)";
6. Ad, Soyad, Baba adınızı yazın ve "Devam" tuşuna basın;
7. Ödemek istediğiniz para miktarını yazarak "Devam" tuşuna basın;
8. Özel bilgilerinizi kontrol ederek ödemeyi teyit edin.

Çekalov Kardeşlerin Kitabı KÇÇ Başkanı'nın Ödülüne Layık Görüldü

2018 y. edebiyat ve sanatta Karaçay-Çerkes Cumhuriyeti Başkanı'nın Ödülü'nün sahipleri açıklandı. "Alaşara" Derneği bilimsel-analitik bölümünün yöneticisi Georgiy Çekalov da kazananların aralarında bulunuyor. Söz konusu ödüle Filoloji İlimleri Doktoru Petr Çekalov ile ortak olarak yazdıkları "Savaş Öncesi ve Savaş Sırası Abaza Edebiyat Aydınlarının Talihleri: Arşiv Belgelerin İzinden" adlı kitabından dolayı layık görüldü.

Çekalov kardeşlerin araştırmaları "Alaşara" Uluslararası Birliği'nin "Abaza ve Abhazlar: Dilleri ve Tarihi-Kültür Mirasın Korunma ve Geliştirilmesi" ilmi programı çerçevesinde gerçekleştirilmişti. Projenin yöneticisi olarak Georgiy Çekalov seçilmişti.

Kitap milli edebiyat ve gazeteciliğin doğma tarihi ile ilgili yeni sayfalar açıyor. Yazarlar, arşiv belgelerine dayanarak ilk Abaza şair, yazar ve gazetecilerin talihlerini inceliyor. Araştırma 29 civarında kişiyi kapsadı. Onlardan birçoğunun adları sıradan bir okur, hatta uzmanlar için dahi fazla tanıdık değildir. Dördü baskılara maruz kalmış, 8 kişi Büyük Vatan Savaşı sırasında cephelerde can vermiş, üçü savaş sonrasında tarihi yurtlarının sınırlarının dışında kalmışlardır. Abaza edebiyatçıların savaş biyografilerini şimdiye kadar edebiyat araştırmacıları es geçmiş, Çekalov kardeşlerinin kitabı da bu boşluğu doldurmaktadır.

Devlette XX asrın 30'ncu yıllarında tesis edilen siyasi terörü kendi üzerlerinde sınayan Abaza

edebiyatı ve gazeteciliğine önyak olan T.Z. Tabulov, N.A. Ozov, D.K. Ozov'a karşı açılan cinai işlemlerin analizi özel ilgiyi çekiyor. Bu konu da Milli edebiyatçılık konusuna ilk olarak temas ediyor.

- Kitabımızın bu denli yüksek değerlendirilmesi bizim memnun etmiştir. Yüksek ödül yapılan çalışmanın önemini teyit ediyor ve bizi ulaştığımız yerde duraklamamaya mecbur ediyor - diye, söyledi Georgiy Çekalov.

KÇÇ Başkanı'nın ödülünü bir de yazar Kazi-Magomed Totorkulov, genç şair Artuk Kençeşoov, heykeltıraş Koşali Zarmantbetov ve Halimat Bayramukova adlı Karaçay-Çerkes Milli Kütüphanesi'nin çalışanları aldı.

Kitapseverler için Yeni Hediyeler

"Alaşara" Uluslararası Birliği okur kitlesini bir kez daha yeni yayınlar ile sevindirdi. Bir de bu sefer toplumsal kuruluşun hesabına göre okur çemberi genişleyecek ve Abaza şiirinin en güzel örnekleri ile Abaza dilinde konuşmayanlar da tanışabilecektir. Çünkü yeni kitaplardan bir tanesi Kerim Mhtse'nin şiirlerinin çeviri mecmuasıdır.

En iyi Abaza şairinin çeviri kitabını oluşturma zorlu çalışması hakkında tercüme projesinin yöneticisi Filoloji İlimleri Doktoru Petr Çekalov "Alaşara" Derneği'nin cumhuriyet basını için organize ettiği basın toplantısında anlattı. Fikir 2012 yılında oluşmuştu, fakat onu gerçekleştirilmesine ancak "Alaşara" Derneği'nin ortaya çıkması ve onun başkanı Mussa Ekzekov'un söz konusu projeyi desteklemesi ile başladı. Prof. Çekalov'un bizzat kendisinin yaptığı motamot çeviriler için yarım yıl geçmişti. Daha sonra o, bir sene boyunca şiirlerin şairane tercümelerini üstlenebilecek şairi aramıştı.

- Öyle bir şair bulunmalıydı ki, Kerim Mhtse'nin eserlerinin tüm güzelliğini okura ulaştıracak, aynı zamanda içerik ve şeklini de korunması şartı ile - diye belirtti edebiyatçı.

Proje yöneticisinin seçimi Moskova şairi Andrey Galamaga'dan yana oldu. O, 224 şiirin motamot çevirisini aldıktan sonra iki yıl boyunca onların üzerinde aynı zamanda Kerim'in satırlarının ritmalarını ritim ve şeklini korumak sureti ile yazarın Rus dilinde onlara yüklediği duygu ve düşünceleri yansıtmaya çalıştı.

- Genel olarak Galamaga bunu başardı - diye düşünüyor Petr Çekalov ve onun düzeltmelerine karşı anlayışlı davranarak metne uygun düzeltmeleri yaptığı için tercümana karşı saygısını belirtiyor. - Şiirleri arasında çok iyiler, sadece iyiler ve sağlamlar, normaller vardır. Doğrusu, zayıf olarak düşünüp, mecmuanın son versiyonuna eklemeyi zayıflar da mevcuttu.

Böylece, "Dönüyorum" kitabına Galamaga tarafından terüme edilen 168 şiir, Aleksey Lavlinskiy ve Sergey Dubtsov'un (maalesef,

yanlışlıkla Sergey mecmuada Dontsov olarak belirtilmiş ve şair bunun için en içten özürünü bildirmiştir) tercüme ile 8 şiir, Kerim Mhtse'nin kendisinin tercüme ettiği 7 şiir ve onun tarafından ilk baştan da Rusça yazılmış olan 6 şiir dahil edilmiştir.

Petr Çekalov'un düşüncesine göre "Dönüyorum" mecmuası tüm Rusya ünlü kütüphanelerine de ulaştırılmalı ve böylece Kerim Mhtse'nin eserlerini sadece Karaçay-Çerkesya'da değil, tüm Rusya ve dünyanın diğer ülkeleri de inceyebilsin.

Basın toplantısında tanıtılan ikinci kitap ise Pasarbi Tsekov'un "Dağlık Köyün İntikamı" üçleme öyküsü idi. Kitap daha önce parçalı olarak yayımlanıyordu. İlk kısmı 1967 yılında yayımlanmıştı. İkinci kısmı ancak 11 yıl sonra 1978 yılında, üçüncüsü de daha 4 yıl sonra çıkmıştı. Günümüzde Pasarbi Tsekov'un üçlemesinin tümü ortak kapak altına toplandı. XX asrın ilk yarısındaki çok büyük çaplı olayların - Ekim İhtilali, Sivil Savaş, kolhozların inşası, Büyük Vatan Savaşı - ışığında dağlıkların hayatlarını yansıtan öykünün yeni baskısı "Alaşara" Derneği'nin milli edebiyat ve sözlü halk sanatının en güzel eserlerini yeniden yayınlama programı çerçevesinde gerçekleştirildi. Yayın eserinin yeni baskının hazırlanması ile Hacat Ağırbova ve Natalya Ozova ilgilenmişti.

Basın toplantısında konuşma yaparken Hacat Ağırbova "Dağ Köyünün İntikamı" Abaza nesrinin en güzel eserlerinden olup, okul programına dahil olduğunu belirtti.

- Öğrencilere öykünün ancak kısımlarını veriyorlar ve onu tamamen okuma isteği olanların da isteklerine ulaşmaları o kadar kolay değildi, çünkü o bibliyografik nadirlerden olmuştu, özellikle de ilk kısmı - diyor Hacat Ağırbova. - Şimdi "Alaşara" kuruluşunun programı sayesinde o artık herkes için ulaşılabilir olacaktır.

Basın toplantısına her iki yayın eserinin biçimlendirme ressamı Amir Bicev de katılmıştı.

- Bu çalışmayı bana vermeleri ve benim resimlerimin bu denli önemli

kitapların kapakları için seçilmiş olmaları benim için büyük onurdur - dedi o.

Ressam, Pasarbi Tsekov'un üçlemesinin kapağında öykünün baş kahramanı nasıl biri olduğunu düşündüğü gibi, Kerim Mhtse'nin mecmuasını kapağında ise şairin kendi timsalini oluşturmaya çalıştığını açıkladı. Salondaki coşkulu tezahürat ressamın düşüncesi başarılı olduğunu teyidi oldu.

Daha sonra basın toplantısı artık bir çeşit sunu formatına dönüştü. İki kitabın yayınlanması ve yazarları hakkında hatıralarını KÇÇ Abaza Halkı Aksakallar Meclisi başkanı Muhadin Aubekov, "Apsadgil" Birliği Başkan yardımcısı Muhadin Şenkaov, ünlü toplumsal Muharbi Çukov, Pasarbi Tsekov adlı Malo-Abazin Genel Eğitim Okulu müdürü Mazan Agba, kitap yazarlarının akrabaları Hasan Tsekov, Maryana ve Ramazan Mhtse. Onların tümü "Alaşara" Derneği ve onun başkanı Mussa Ekzekov ve de yayın eserlerini hazırlanması ile uğraşan herkese, Abaza edebiyatının popolarizasyonu ile ilgili çalışmalarını için büyük şükranlarını bildirdiler.

Kerim Mhtse'nin 1992-1993 yılları Vatan Savaşı'nda savaş alanlarında gazeteci ve Abaza olarak bulunduğunu da unutulmadı. O, Karaçay-Çerkesya'ya dönünce söz konusu savaş hakkında gazete yayın serisi ve "Abhazy Defteri" şiir grubunu yazdı.

- Birtek kendisinin bulunması ile çocuklarımızı kahramanlıklara ruhlandırıyor - dedi KÇÇ Abhazy Gönülleri Birliği'nin Başkanı, Halk Meclisi milletvekili Zaur Dzugov. O, Maryana Mhtse'ye Abhazy ölümünden sonra Cumhurbaşkanı Raul Hacimba'nın 24 Eylül 2018 yılı tarihli Emri ile ödüllendirdiği "Zafer İçin" adlı madalyasını verdi.

Basın toplantısının sonunda akrabaları adına "Dağ Köyün İntikamı" ve "Dönüyorum" kitaplarının birer nüshası Abaza gazetesinin redaksiyonuna hediye olarak sunuldu, çünkü söz konusu gazeteye Pasarbi Tsekov ve Kerim Mhtse hayatlarının uzun yıllarını vermişlerdi. Toplantının katılımcıları da hediye olarak kitapları aldılar.

Abaza Edebiyatı ve Sanatı Dönemi

KÇÇ Devlet Milli Kütüphanesi'nde cumhuriyetin halklarının edebiyat ve sanatlarının aylık faaliyeti gerçekleştirildi. Geleneksel olduğu gibi Abaza edebiyatı ve sanatı açılışı gerçekleştirildi. Bu nedenle kütüphanenin salonunda kültür ve eğitim aydınları, Cumhuriyetin milli toplumsal kuruluşların temsilcileri toplandı. Onları kütüphane müdürü Salih Hapçayev, KÇÇ Kültür Bakanı Ramazan Borokov, KÇÇ Halkların İşleri, Medya ve Basın Bakanı Murat Hapıştov, Sosyalist çalışmanın kahramanı Datka Kişayev, "Farn" KÇÇ Osetinlerin Toplumsal Kuruluşu Başkanı Oleg Hetagurov karşıladı. Abaza Köyleri Koordineli Kadın Meclisi tarafından buluşmanın onurlu saygın misafirlerine helva-şapka sunuldu.

Dönemin açılışı renkli bayram faaliyetine dönüştü ve ona Devlet Dans Tiyatrosu sanatçıları, "Abazaşa" Vokal Grubu, Açık Meremkulov, Aminat Napşeva, Aslan Hpvstev, Lüdmila Hujeva, Cemuladin Çikatuyev, ressamlar Zoya Kiblahova, Eduard Havtsev, Amir Bicev, Abaza Devlet Tiyatrosu müdürü Umar Kişmahov ve diğer usta sanatçılar katıldılar. Abazaların kültür ve edebiyatı hakkında kütüphanenin çalışanları Roza Boyunsuzova ve Yelena Bobişeva anlatımda bulundular. Söz konusu alanda yapılan çalışma hakkında bildirimleri Devlet Cumhuriyet Filarmonisi müdürü Murat Gagiyev, "Abazaşa" Gazetesi'nin baş editörü Fardaus Kulova, Abaza Bölgesi Eğitim ve Kültür Yönetimi başkanı Zimfira Murtazova sundu. Zimfira

Magametovna ayrıca kütüphane müdürü Salih Hapçayev'e Abaza Bölgesi Başkanı Murat Nirov'un teşekkür mektubunu verdi.

Mevsime kitap köşeleri, resim ve dekoratif el işleri sanatları sergileri hazırlandı. Köşelerden bir tanesi "Alaşara" Uluslararası Birliği'n yayınladığı kitapları temsil ediyordu. Onlar hakkında "Alaşara" Derneği KÇÇ Özelleştirilmiş Şubesi başkanı Murat Mukov anlattı. O, yeni kitaplar üzerinde ayrıca durdu - "Dağlık Köyün İntikamı" adında Pasarbi Tsekov'un trilojisi ve "Dönüyorum" adında Kerim Mhtse'nin şiir mecmuası ve onları kütüphaneye hediye etti. Pasarbi Tsekov'un sanatı adının taşıdığı Malo-Abazinskiy Genel Eğitim Okulu öğrencileri tarafından resmedildi ve ayrıca, onlar şiirlerini de okudular. Kerim Mhtse için 2019 yılı - jübile yılı da olup, onun için faaliyetin ayrı bloğu adandı. Şairin sanatının kısa özetinin "Alaşara" Derneği Bilimsel-Analitik Bölümü başkanı Georgiy Çekalov anlatımını yaptı. Şiirlerini sanatler Amir Bicev ve Muradin Nirov okudular. Kerim hakkında hatıralarını yatılı okulda birlikte okuduğu Abaza Bölgesi Aksakallar Meclisi başkanı Muhadin Aubekov ve şair ile birlikte onlarca şarkıyı oluşturan bestekar Vladimir Çikatuyev paylaştılar.

Faaliyetin sonunda Salih Hapçayev KÇÇ Halk Meclisi'nin takdir ve teşekkür belgelerini Muhadin Aubekov'a, Vladimir Çikatuyev'e, Zimfira Murtazova'ya, İgor Hutov'a, Amir Bicev'e ve Roza Boyunsuzova'ya sundu.

“Alaşara” Abazalar Hakkında En Güzel Materyelleri Belirledi

“Abaza” Uluslararası Birliği ikinci defa Abaza halkının hayatı hakkında gazetecilik materyellerinin yarışmasını düzenledi. Ona Abaza konusuyla ilgilenen ve bildikleri janrda aydınlatmaya çalışan hem profesyonel, hem de amatör gazeteciler katıldılar.

İki yıl süresince 70 kişi katılmış olup, jürinin değerlendirmesine “Foto”, “Video”, “Metin Materyeli”, “Site/Blog” dallarında 200 civarında çalışmayı sunmuşlar.

2018 yılında hakemlerin düşüncesine göre en iyi resmi gönderen Aslan Apsov, ikinci ve üçüncü sıralara ise Nuri Kosov ile Rasul Uşa yerleştiler.

Video materyellerinden en yüksek nota Olga Zabolotneva'nın layık görüldü.

Söz konusu alanda ödül kazananlardan Rustam Çukov ve Adamey Gonov oldu.

İnternet kaynaklarının en ilginçisi olarak “Abaza Hors” sayfası kabul edildi. “Abaza Today” grubu ve “Abaza Diasporası” publici ikinci ve üçüncü sıralara yerleşti.

“Metin Belgesi” dalında 20 civarında yarışan arasında “Alaşara” Derneği'nin ödülüne Bilyal Hasarokov, Svetlana Kilba ve Madina Mijeva layık görüldü.

Ödüllendirme 24 ocakta Çerkessk Kültür Saray'ında

yapıldı ve onun sunulmasından dolayı yarışmayı düzenleyen valiliğe ve KS müdürlüğüne büyük şükranlarını bildirdiler. Tören alanı bayram havasında ve törensel olarak düzenlenmişti. Yarışmanın kazananları, “Alaşara” Derneği

Karaçay-Çerkesya özelleştirilmiş şubesinin yönetisi Murat Mukov, Çoklu İletişim ve Basın-Yayın Bakanlığı'nın Medya ile İlişkilerin Yöneticisi Artur Korkmazov, “KÇC MEDIA” medya hodinginin yürütme müdürü Stanislav

Belyakov, Karaçay-Çerkesya Devlet Televizyon ve Radyo Kanalının Müdür Yardımcısı Aşemez Pheşhov kutladılar.

Kazanalara hakettikleri hediyeleri verenler de onlardı. Ayrıca, hediyeler Kara-Pago'dan yarışmanın en genç katılımcısı Saniyat Arhagova'ya ve onunun 1992-1993 yılları Abhaya halkı Vatan Savaşı katılan babası hakkında süjesi çok duygusal olup, birçok kişide gözyaşların belirlenmesine neden oldu ve de en çok kreatif olarak kabul edilen materyelin sahibi Polina ile Marina Kışamahovalar'a verildi. “Abaza Konusunu Aktif Olarak Aydınlatması” özel ödülüne Şahriza Bogatreva layık görüldü.

KÇC Halkları Bakanlığı temsilcisi “Alaşara'nın” yapıyor olduğu büyük çalışmayı belirtti, en önemli televizyon kanalların temsilcileri ise bu tür kuruluş ile birlikte çalışmanın zevk verici olduğunun altını çizdiler.

Ödül sahiplerinin kendileri salondaki iyiliksever ortamdan dolayı keyfli olup, düzenleyicilere çalışmalarının bu denli yüksek değerlendirmeleri ve bayrama bürünen ödüllendirme töreni için teşekkür ediyorlardı.

Diyana Jirova Hayale İnaniyor

Karaçay-Çerkesya Kültür ve Sanat koleji mezunu, Kuzey-Kafkasya Devlet Akademisi'nin ikinci sınıf öğrencisi Diana Jirova, Abaza genç kuşağının yetenekli temsilcisi ve “Alaşara” Derneği Gençlik Hareketinin aktif katılımcısıdır. O kendini artık ressam olarak tanıtmış bulunuyor. Tarafından hazırlanan posterin başkent merkezinde sokağında görülmesi mümkün olan motivasyon bannerine esası oluşturmuştur. Diyana şu an televizyonda portreci yeteneğini

gerçekleştiriyor. O, “Karaçay-Çerkesya” Devlet Televizyon ve Radyo Kanalı “Günaydın Cumhuriyet” programının sürekli katılımcısıdır. Sunucu programın kahramanı ile sohbet ederken, Diyana misafirin portresini çizmeyi yetiştirerek programın sonunda ona hediye ediyor.

Genel olarak ise Diyana tasarımcı olmayı hayal ediyor. İşte bu mesleği KKDA'nda ediniyor. Eminiz ki, yeteneği, çalışkanlığı ve amaçlı olması ile hayaline ulaşacaktır!

Eğitim Koleji'nde Buluşma

“Alaşara” Derneği Gençliği Geliştirme Bölümü'nün yöneticisi Bella Mambetova Karaçay-Çerkes Eğitim Koleji Abaza öğrencileri ile buluşmayı gerçekleştirdi. Onlara Toplumsal Kuruluş'un faaliyeti, Millî Fonu'nun çalışması, “Alaşara'nın” projelerini, gerçekleştiriliyor olan hibeleri ve Abazaların modern aşamadaki toplumsal hayatları hakkında daha birçok şeyi anlattı.

- Sizden herbiriniz sözkonusu

faaliyetlerin aktif katılımcısı olabilirler – diye, ekledi Bella Mambetova ve canlarının sıkılmayacağı “Alaşara'nın” Çerkessk'te gönüllü katılımcıların sırasına katılmaya davet etti. – Siz kuruluşun faaliyetlerini yürütmeye sadece yardımcı olmakla kalmayıp, kendi fikir ve projelerinizi gerçekleştirmede yardım bulabilirsiniz.

Edindikleri bilgi geleceğin eğitimcilerin ilgilerini çekti. Onları misafirlige bekleyeceğiz.

KÇC takımını PSM “Gelişme Alanı” Projesi'nin En Güzel Takımlarından Oldu

Gelişme Alanı – gençliği küçük şehir ve yerleşim birimlerinin sosyal gelişmesine proje takımları üzerinden çekmeye yönelik projedir. Söz konusu proje Rusya Federasyonu sivil toplumun gelişmesine yönelik Devlet Başkanı'nın hibesi olup, 2019-2021 yılları arası Devlet Başkanı Hibeleri Fonu tarafından ve de Gençlik İşleri Federal Ajansı tarafından sunulmuştur. “Gelişme Alanı” Rusya Gençlik Birliği'nin Federal projesine geçen takımlar belli oldu. Seçim aşamalarına 78 bölgeden 480 takım katılmış, bu da 2000 kadar insan ediyor. Projeye 42 bölge ve 90 küçük şehir ve yerleşim biriminden 100 en iyi takım seçildi. Kuzey-Kafkasya Federal Bölgesi'nden 10 proje takımı seçilmiş olup, onlardan 4 takım Karaçay-Çerkesya'yı temsil ediyor.

“Alaşara” kuruluşun gönüllü çalışanı, DAAK üyesi ve Kuzey-

Kafkasya Devlet Akademisi (SKGA) genç ilim insanı ve üniversite öğrencileri ilim toplumun yöneticisi Mukova Nelli Azamatova “Do it” projesi ile bu takımlardan bir tanesinin koordinatörüdür. Bu sosyal proje Abaza Bölgesi'nin gençlerinin kendi yerleşim biriminde çeşitli tür faaliyetlerin (trening, sohbet, kvest, tartışma, maraton, sinema salonlarına gitme, toplu temizlik ve daha birçok şey) her türlü gelişimine ilgisinin yükseltilmesine yöneliktir.

“Do it” projesini gerçekleştiren takımın diğer temsilcileri: Smirnova Diyana, U.D. Aliyev adlı Karaçay-Çerkes Cumhuriyeti Devlet Üniversitesi (KÇGU) 4 sınıf öğrencisi, XIX Dünya Gençlik ve Üniversite Öğrencileri Şöleni'nin gönüllü çalışanı; Hatuayeva Amina – SKGA İGMIIT 3'ncü sınıf öğrencisi, aktif öğrenci; Bayramkulova Diyana – MBOU “Jimnazi No:19” ilk okul

öğretmeni, OOD “Rusya Ölümüz Alayı” bölgesel yürütme komitesi yöneticisi.

Herbir bir sonraki faaliyetin amacı “Do it” takımı tarafından gerçekleştirilme sırasınca ayrıntılı yazılacak ve tasnif edilecektir. Proje sahipleri amaç kitle olarak 14 ile 23 yaş arası gençleri düşünüyor. Takım projelerini 2019 mayıs ayından itibaren gerçekleştirmeye başlayacak ve tüm isteyenlerin ona katılmaya davet ediyor. “Gelişme Alanı” projesi çerçevesinde Çeçenistan Cumhuriyeti için bölgesel okula geçecek ve onda Rusya Gençler Birliği Antrenörleri Cemiyeti'nin antrenörleri eğitim bloklarını gerçekleştirecek. Proje takımları sosyal projeleri hazırlama konusunda bilgileri edinecek ve bunun sayesinde kendi belediyelerindeki sosyal meseleleri çözmeye yönelik projelerini başarılı şekilde yerine getirebilecektir.

Rusya Halkları Nesrinin Antolojisi

Rusya Federasyonu Milli Edebiyatlarını Destekleme Programı'nın düzenleme komitesi Rusya Halkları Modern Edebiyatlarını'nin Antolojisi'nin üçüncü cildini yayınladı. Ona 115 yazarın 50 millî dilde nesir türü eserleri dahil edildi.

Abaza nesri Roza Pazova'nın kendi tercümesinde "Rakip", Muhadin Dagujiev'in "Zemfira", Hacimel Acibekov'un "Kül Tepesi" Petr Çekalov'un tercümesinde hikayelerle temsil edilmiştir.

Karaçay nesri üç yazar ile temsil edilmiştir (Islam Hubiyev, Nauruz

kısmını Petr ve Georgiy Çekalov'lar hazırladı.

Savaşçı-Afganistanlılar hakkında Kitap

15 şubatta sovyet askerlerinin Afganistan'dan çıkma gününün 30 yılı oldu. Söz konusu tarihe halklar arası savaşçısı olan Abaza Bölgesi Başkanı'nın Yönetimi'nin maddi desteği ile "Afganistan – Anımız ve Acımız" adında kitap yayınlandı. Onu yayına editörü Fardaus Kulova'nın başkanlığında "Abazaşa" gazetesinin çalışanları hazırladı. Kitabın tanıtımı Çerkessk Yayın Evi'nde gerçekleştirildi.

Sovyet askerlerinin Afganistan'a girdiği 25 aralık 1979 yılında çıkış zamanı olan 15 şubat 1989 yılına kadar söz konusu devletin topraklarında bulunan sınırlı kontenjanın dahilinde askerliği 2 milyona yakın sovyet askeri askerliğini yaptı. Onlardan 1200 Karaçay-Çerkesya'dan çağırıldı, 42 kişi yabancı topraklarda hayatlarını kaybetti.

Abaza yerleşim birimlerinden Afgan Savaşı'na 122 kişi katıldı, onlardan 9'u – Roman Agirbov, Murat Gojev, Vasiliy Gubarev, Arsen Darmilov, Ruslan Kayumov,

Muharbi Kotsba, Osman Kumukov, Timur Lafişev, Vladimir Loov – öldü, bir kişi daha – Ramazan Albotov – habersizce kayboldu.

Sovyet askerlerinin Afganistan'dan çıkartılması 30 yıllığı zamanına yayınlanan kitap – "ebedi olarak genç olarak genç çocuklar için hatıradır", "savaşı gençlikleri dayanıklılık ve kahramanlığının misali olanlar için saygının ifadesidir".

Sunumda konuşan cumhuriyetin askeri komiseri Arsen Temirov, Sosyal Hizmetler Merkezi'nin yöneticisi Nurbi Çukov, Afganistan Eski Muharipler Birliği Cumhuriyet Şubesi yöneticisi İssa-Ali Mamçuyev, Afganistan savaşı malüllerinin bölgesel kuruluşunun başkanı Gennadiy Jdanov, KÇC Halklar, Çoklu İletişim ve Yayın İşleri Bakanlığı bakan yardımcısı İslam Hubiyev söz konusu savaşın anlamı, genç askerlerin kahramanlıkları hakkında konuşular ve kitabın yayınlanmasına destekçi olan herkese

teşekkür ettiler, İslam Hubiyev ise onlara Bakanlığın teşekkür belgelerini verdi.

Sunumun katılımcıları Abaza Bölgesi ve Abaza gazetesi redaksiyonunun örneğini diğer bölgeler ve yayın organlarının devam ettirmeleri gerektiğini söylediler.

"Afganistan – Anımız v Acımız" adlı kitabın nüshaları kütüphanelere, köy yerleşim birimlerinin yönetimlerine, toplumsal kuruluşlar ve faaliyetin misafirlerine hediye edildi.

Rubin Fizikov'un İlk Kitabı

Ünlü toplumsal çalışmanı Rubin Fizikov 17 martta 70 yaşına ulaştı. Jübileye özel hediye "Sanşa" adında kitabının yayınlısı olup, baş kahramanı Büyük Vatan Savaşı katılımcısı dayısı Ashad Bataldır. Fakat onda talihlerine savaşın tüm zorluklarını çekmek düşen o devirin birçok kişininin talihi kapsanmıştır. Kitap Abaza dilinde yazılmıştı, şair Larisa Şebzuhova onu Rusçaya çevirdi. Buna rağmen yazar kitabın Abazaca adını korumuş ve motomot

çeviride "annemin kardeşi" olarak çeviriliyor.

Kitabın Ruça versiyonu Nalçik'te yayınlandı (Abaza versiyonu şu anlık el yazısı şeklinde kalmaktadır). Orada 18 martta tanıtımı yapıldı. O, "Kabartay-

Balkarya" Devlet Televizyon ve Radyo Kuruluşu televizyonun stüdyosunda geçiyordu ve kuruluşun müdürü Lyudmila Kazançeva, Filoloji İlimleri Doktoru Tamara Bittirova, edebiyat toplumunun temsilcileri, Rubin Muharbiyev'in yandaşları ve akrabaları katıldı.

Yazarın anlattığına göre kitap Büyük Vatan sırasında baş kahramanın başından geçtiği olaylardan bahsediyor. Eserin esasını

cephecilerin hatıraları ve arşiv bilgileri oluşturmuştur. Sunumda bulunan edebiyatçılar eserin janrını sanatsal-belgesel roman olarak belirlediler.

Toplantıda "Alaşara" Uluslararası Birliği'nden heyet de katıldı. Abaza Köyleri Koordineli Kadın Meclisi'nin başkanı Zaliha Molhozova ve "Alaşara" Derneği "Aile ve Çocuklar" Bölümü'nün başkanı Natella Cemakulova Rubin Fizikov'u kutladılar ve onun için yeni olan sanatsal alanda başarılarının devamını dilediler.

Sunumun misafirleri hediye olarak yazarın imzaladığı kitabın nüshalarını aldılar.

Tatlustan Tabulov'un Jübilesi

2019 yılında Tatlustan Tabulov'un doğumunun 140 yılı kutlanacak. Abaza aydını, edebiyatçısı, folklorcusu, Abaza alfabesinin oluşturucusu, ilk harf öğrenme kitapçığı ve Abaza dili kitaplarının hazırlayanın jübilesine adanmış faaliyetler tüm sene boyunca düzenlenecek ve sonuç olarak ise sonbaharda geçecek olan Abaza dili ve edebiyatı şöleni gerçekleştirilecektir.

Faaliyetlerden bir tanesi Çerçessk şehri No:17 okulunda 19 martta geçti. Onu Abaza dili öğretmeni Arina Muhamedovna Tramova düzenledi. Çocuklara misafirlige ünlü dilmibilimci ilim insanları Sergey Pazov, Bilyal Hasarokov, şehir eğitim yönetimi uzmanı Hacat Agirbova,

"Alaşara" Derneği temsilcisi Murat Candarov, ana dili öğretmenleri. Psij, İnjiç-Çukun ve Elburgan okulları heyet düzeyinde temsil edilerek çeşitli gösterilerle geldiler – Tatlustan Tabulov'un eserlerinden skeç gösterileri, türkü, oyun, şiirlerle. Tabii olarak düzenleyici okulun öğrencileri de kendi gösterilerini hazırladılar. Herbir sahne gösterisine alkışlar eşlik ediyordu. Faaliyetin sanatsal kısmı muhteşem aydının çalışmalarının gerçek bir resmedilişi olup, toplantıya konu olan ilim insanın Abaza dili ve edebiyatının düzenlenmesindeki rolünü katılımcılara Sergey Pazov anlattı. Ayrıca, Tatlustan Zekeryayev'in hayatı ve sanatı hakkında fazla uzun olmayan film gösterildi.

Şehir Öğrencileri Kerim Mhtse'yi Okuyor

Karaçay-Çerkesya'da 5 martta Çerkessk şehrinin No:8 genel eğitim okulunda şair Kerim Mhtse'nin sanatına adanan şiir okuma yarışması düzenlendi. Yarışmacı öğrenciler ilgilerini çeken şiirleri kendileri seçti. Şiir okumaya birçoğu o kadar kabiliyetlice ve orijinal olarak yaklaştı ki, bazen eserlerin kahramanları izleyicilerin karşısında canlanmış gibi oluyordu.

Çocuklar şiir okumanın yanında yarışma jürisine Kerim Mhtse'nin şiirlerine uyarlanan millî türküler hatta kareografi gösterileri sunuyorlardı.

Yarışmaya iki yaş grubunda yaklaşık 20'ye yakın öğrenci katıldı. Küçük yaş grubunda birinci sırayı No:11 okulun üçüncü sınıf öğrencisi Sabina Çotçayeva ve No:10 okulun dördüncü sınıf öğrencisi Alina

Dokumova paylaştı. İkinci ve üçüncü sıraları dokuzuncu jinnazinin dördüncü sınıf öğrencileri Alina Cemakulova ve Dinara Kabiyeva aldı.

Büyük sınıf kategorisinde aynı zamanda üç kişiyi galip olarak seçtiler: Amina Urumova (No:8 okulunun, 5 sınıf öğrencisi), Aliya Karmova (No:13 okulu, 8 sınıf) ve İrina Aciyeva (No:15 okulu, 9 sınıf). İkinci sıraya Darina Hutova yerleşti (No:19, 6 sınıf), üçüncü sırayı da Radmir Hujev (No:5 jinnazi, 6 sınıf) elde etti.

Abaza toplumunun ünlü temsilcilerinden oluşan hakem grubu çocukların başarılıları yüksek olarak değerlendirdi ve bu tür faaliyetlerin önemini belirtti. Ayrıca, jüri üyeleri çok beğendikleri bazı öğrencilerle özel hediyeler verdiler.

Baş editör – G.K. Çekalov

Redaksiyonun adresi:
369000, Çerkessk ş., sk. Dovatora, 17.
Telefon: 8(8782)20-81-17.
E-posta: info@alashara.org

Gazete Karaçay-Çerkes Cumhuriyeti Bağlantı, Bilgi Teknolojileri ve Çoklu İletişim Alanında Federal Hizmetler Yönetimince kaydedilmiştir. Şehadetname Pİ No: TU09-00080 30 aralık 2015 y.

"Periodika Stavropolya" Yayın Evi" GAU SK baskısı yapılmıştır. 356240, Stavropol Bölgesi, Mihaylovsk ş., Lenina sk., 154. Sipariş 709.
Gazete yayına eklenmiştir: grafiği 15.00, gerçek – 15.00.

Sahibi, baskı sahibi "Alaşara" Derneği: 194358, Sankt-Petersburg ş., Engel cd., d. 154/A.
İnternet sitesi: alashara.org
Tiraj – 60000 adet
Bedava olarak dağıtılıyor

12+